

ЖУРНАЛ – ПЛАСТОВОГО – НОВАЦТВА

Ч. 7 (138)

ВЕРЕСЕНЬ

1968

„ГОТУЙСЬ”

Журнал пластового новацтва
“NOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,
ст. пл. Світляна Луцька,
ст. пл. Іриней Юрчук

Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA

158 East 7th St., Apt. 3A
New York, New York 10009

Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.

140-142 Second Avenue
New York, N. Y. 10003

Обкладинка роботи
Натали Горалевської

З М І С Т:

Привітання Кир Йосифові Сліпому	2
Володимир Мацьків: Наш Кардинал	4
Ніна Мудрик-Мриц: Вітає Мишка-Гризиквижка	5
Володимир Мацьків: Як розвивалось літунство?	7
Роман Завадович — Оксана Тарнавська: Прощавайте!	10
Лист другого бурундучка	12
Оксана й Ромко Винницькі, Орест і Юра Дейчаківські: Новацтво мандрує	15
Я. Булка: Чудовий „лікнік е віру”	18
Ніна Мудрик-Мриц: Перша стійка	25

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” у 1968 році: В ЗДА — 3.00 долари, в КАНАДІ — рівновартість 3-ох американських доларів, в ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ — рівновартість 2.80 американських доларів, в АВСТРАЛІЇ — 2.50 американських доларів.

„ГОТУЙСЬ” ДЯКУЄ ЗА ДАТКИ НА ФОНД:

Юрко й Орест Дейчаківські прислали 2 долари.

Новак Богдан Цибрівський склав \$ 1.80. Пластова Станиця в Пассейку (ЗСА) склала десять доларів. Новаки „Діти пралісу” із Рочестеру (ЗСА) склали 12 доларів. Вуйко Смок із Чикаго — \$ 1.00.

„Готуйсь” щиро дякує за ці датки і жде дальших.

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 7 (138)

Вересень

1968

Верховний Архископ
Кардинал Йосиф Сліпий.

**ПРИВІТАННЯ ВЕРХОВНОМУ АРХИЄПІСКОПОВІ
КАРДИНАЛОВІ КИР ЙОСИФОВІ СЛІПОМУ**

на пластовій оселі „Вовча Тропа” дня 7 серпня 1968

(Привітання це виголосила новачка Оксана Куровицька з Нью Йорку)

Прийми від нас, Владико, квіти!
Ці квіти не такі звичайні:
Їх рвали українські діти.
У них сердець дитячих тайни.

Це квіти з нашого табору
Від нас, новацтва пластового.
На нас тут Бог глядить крізь зорі
І добре нам молити Бога.

За Україну, за родину,
За те, щоб янголи крилаті
Допомогли малій дитині
Рости і волю добувати.

Тут гри велись, казки лунали,
Та не сказати і казками
Про радість ту, що Кардинала
Вітаємо ось тут між нами!

Що поблагословиш нам шатра
І в куренях ясні кімнати,
Для Тебе, Отче, наша ватра
Буде високо так палати!

Що з рук Твоїх приймемо Бога,
Помолимося з Тобою ревно,
Щоб Україні — перемога.
І Бог нас вислухає певно!

(Цього літа Верховний Архієпископ Української Католицької Церкви і Кардинал — найвищий достойник у Церкві після Святишого Отця, Йосиф Сліпий відвідав українців у Канаді та З'єдинених Штатах Америки. Побував він теж і на пластових оселях. Пластуни, а головню пластове новацтво, вітали його всюди з великою радістю, дарували йому квіти та виголошували в його гості сірні).

Приїзд Верховного Архієпископа Йосифа Сліпого до Нью Йорку

Новак Олесь Кузишин з Нью Йорку пише нам:

Коли я довідався, що зможу поїхати на летовище Кеннеді вітати Кардинала Йосифа Сліпого, я дуже зрадів. Я чув багато про його терпіння в большевицькій неволі, за нашу Церкву та за український нарід. Всі українці зраділи коли довідалися, що йому вдалося визволитися з неволі п'ять років тому. А тепер я вперше мав нагоду побачити його. Мій брат Богданчик теж дуже зрадів, бо він мав вітати Кардинала в козацькому одягу.

В середу, дня 31 липня на летовищі зібралося дуже багато людей, поміж ними пластуни й сумівці і всі радісно вітали Кардинала. Я був теж дня 3 серпня на Архирейській Службі Божій на грищі Зінгер Бовл. Цю службу Божу відправляв сам Кардинал Йосиф і багато наших українських єпископів та священників. А було там багато тисяч українців і чудовий хор. Я мав змогу приступити до Святого Причастя і мене причащав сам Кардинал Сліпий. Я буду пам'ятати цей великий день на все моє життя!

Олесь Кузишин

Пластуни й сумівці вітають Верховного Архієпископа Кардинала Йосифа Сліпого на летовищі в Нью Йорку.

НАШ КАРДИНАЛ

Цього року збулася велика й радісна подія для українців в Канаді й З'єдинених Стейтах Америки. Дуже багато із нас, пластунів, мали теж це щастя, що могли вітати найдорожчого гостя, Верховного Архiepіскопа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого. Він — Голова нашої Церкви та довголітній мученик за Христову віру й наш нарід.

Він відвідав усі більші міста ЗСА й Канади, де живуть українці. Був у Торонто, в Едмонтоні, в Вінніпегу, Саскатуні, Філядельфії, Чикаго, Дітройті, Нью Йорку. Гостював теж на різних відпочинкових оселях та в таборах. Кожен подивляв його лагідне й усміхнене обличчя. Хоч нашому Кардиналові вже 76 років та він втомлений довголітньою неволею, а такі подорожі дуже втомляють, він на кожному кроці старався зустрінути якнайбільше людей та говорити з ними. Не диво, що до нього горнулися люди з усіх сторін, щоб хоч поцілувати його руку або торкнутися його одежі. Мамз приносили маленьких дітей, щоб він поблагословив їх.

Після відвідин Північної Америки Кардинал Йосиф відлетів літаком до міста Боготи в країні Колюмбія, де відбувається Евхаристійний Конгрес. На тому конгресі буде і сам Святіший Отець Папа Павло Шостий. З Боготи переїде наш Кардинал до Бразилії й Аргентини, щоб відвідати й там наших людей. Звідтіля, можливо, поїде ще теж і до Австралії.

Йосиф Сліпий народився дня 17 лютого 1892 року в селі Заздрість недалеко міста Тернополя в Західній Україні, в родині селян. Початкову школу закінчив у рідному селі, а середню в недалекому Тернополі. Закінчив її в 1911 році та вписався на студії теології у Львові, щоб стати священиком. Тоді вже був митрополитом у Львові Слуга Божий Андрій Шептицький, якого тепер Церква збирається визнати святим. Митрополит Шептицький побачив, який пильний та здібний студент Йосиф Сліпий та вислав його далше вчитися до найкращих високих шкіл до Іннсбруку в Австрії та до Риму. Там, в Іннсбруці, Митрополит Шептицький і висвятив Йосифа Сліпого на священика, коли переїздив через це місто, в 1917 році.

В 1921 році молодий священик Йосиф Сліпий приїхав до Львова та зразу став професором духовної семінарії у Львові, до якої колись ходив. Згодом став і керівником цієї семінарії — ректором. Він постарався, що до семінарії прийшло багато нових професорів, щоб вчили

якнайкраще майбутніх священиків, так, що семінарія перемінилася в 1929 році на Богословську Академію. Слава про цю академію пішла по світі і до неї стали записуватися теж студенти із Чехословаччини, Румунії, Болгарії та Югославії.

Коли в 1939 році большевики вперше зайняли Галичину, Митрополит Андрій Шептицький був вже старенький і важко хворів, не міг зовсім ходити. Тоді він призначив потайки своїм наслідником ректора Богословської Академії, Йосифа Сліпого, іменуючи його, за згодою Святішого Отця, Архiepіскопом.

Тоді прийшла друга світова війна. В Україну прийшли німці, а опісля знов большевики. Кілька місяців після їх приходу, 1 листопада 1944 року помер Митрополит Шептицький, а його місце зайняв новий Митрополит Йосиф Сліпий. Але вже за рік большевики арештували його та всіх інших українських Владик. 17 літ старалися вони змусити нашого Митрополита різними муками та засланнями, щоб він покинув свою віру та пішов служити їм. Але Митрополит Йосиф видержав всі муки і не зрадив своєї Церкви.

Але Господь змілозсердився над своїм вірним Слугою. В 1963 році вдалося Святішому Отцеві Папі Іванові 23-му звільнити Митрополита Йосифа з неволі та спровадити його до Риму, де саме відбувався Вселенський Собор. Папа іменував Митрополита Сліпого Верховним Архiepіскопом всіх українців-католиків, а опісля і Кардиналом, то значить одним із поміж тих, що їх можуть обрати Папою. Це вперше після довгих років ми маємо знов кардинала-українця.

Тепер Його Блаженство Верховний Архiepіскоп Йосиф буде в Римі український університет, щоб могла розвиватися українська наука у вільному світі. Буде теж величаву катедру-собор Святої Софії, на честь такого самого собору, що стоїть у Києві ще з часів князя Ярослава Мудрого.

Наші пластуни, де тільки могли, радісно зустрічали нашого Верховного Архiepіскопа, бо він дуже любить дітей. Але цього ще мало: треба нам усім дуже щиро молитися весь час, щоб йому дав Бог багато здоров'я та сил, щоб сповнилися всі його заміри, та щоб скоро став він найвищим достойником-Патріархом Української Католицької Церкви. Щоб Українська Церква стала така сильна, щоб ніхто вже не зміг її перебороти.

Ніна Мудрик-Мриц

ВІТАЄ МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА

Напились на дозвіллі діти сонця?
Чи гарно провели вакацій час?
Знов рік шкільний постукав до віконця,
До праці, до навчання кличе вас.

А я — маленька мишка-гризикнижка
На всіх воротях шкіл вітаю вас!
Бажаю теж, щоб пильности ні кришка
Не загубилась вам в куточках кляс,

Щоб розумом світлішали, пізнали
Усе, що варто взнати у життя,
Щоб людству ви на славу виростали
Розумні, чесні, добрі до пуття!

Ще книжечки несу вам для читання
Й обіцянку: прогризти, для всіх нас,
Дозвілля дірочку в порі навчання,
Щоб розцвітав і чаром книг наш час!

Володимир Мацьків:

ЯК РОЗВИВАЛОСЬ ЛІТУНСТВО?

Андрійко Соколик вислухав звідомлення у радіо про висилку ракети в міжпланетні простори та спитав тата:

— Скажи мені, будь ласка, як давно люди вміють літати?

Тато відповів:

— Сьогодні, як сам знаєш, літунство дуже важливе в житті людей. Але воно ще дуже молоде. Коли твій дідусь був такий як ти, про літунство ще небагато знали. А коли хочеш більше знати, поїдемо колись до технічного музею, де є окремий відділ літунства. Там побачиш, як виглядали перші літаки та як дійшли вони до сьогоденського вигляду.

Андрійко зрадів батьковою обіцянкою та дуже вже ждав, коли пойдуть до музею. Такий день настав незабаром. Андрійко з батьком прибули до музею і скермували свої кроки до відділу літунства. Ідучи туди, почули голос із голосника, який заповідав, що саме починають висвітлювати фільм про історію літунства.

— Яка добра нагода! — зрадів батько. — Тут побачиш і почувеш багато цікавого!

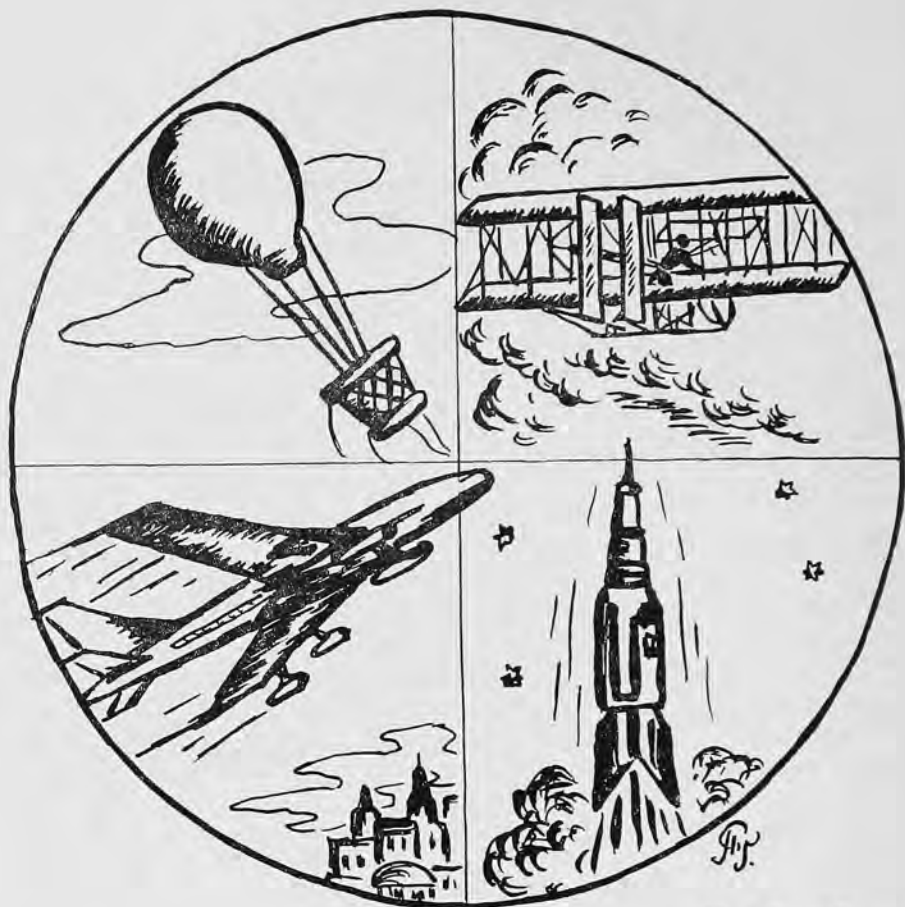
Як тільки ввійшли на залю, погасло світло і старший пан на екрані почав говорити:

— Літання в повітрі цікавить людину вже дуже здавна. Хоч справді літати людина навчилася дуже недавно. Кажуть, що на багато літ перед народженням Христа в Греції жив чоловік, на ім'я Ікар. Він приглядався летам птахів, та й сам забажав літати. Зробив собі та свому синові Дедалеві крила з пташиних пер, зліплюючи їх воском. Обидва піднялися на цих крилах у небеса, але там сонце припекло крила, віск стопився і Ікар з Дедалем впали в море та потонули.

Коли заповідач розказував це, на екрані появилися образки обидвох відважних греків, які задержалися з цих давніх часів.

— У третьому столітті перед Христом, — продовжував заповідач, — жив на острові Сицилії славний математик Архімед. Він думав про те, як би людині літати та поробив дуже цікаві обчислення. Ці обчислення збереглися до новіших часів і допомогли багато теперішнім будівничим літаків.

В шістнадцятому столітті після Христа, тобто приблизно тоді, коли відкрили Америку, жив в Італії славний маляр Леонардо де Вінчі. Він теж залишив багато рисунків літаків, крил, машин до літан-

Мал. Тая Гасцька

ня. Він бачив їх у своїй уяві, але тоді ще ніхто не вмів виконати таких машин.

Пізніше стали будувати бальони, які могли підняти людину на невелику висоту. Ці бальони наповняли спершу димом, чи розігрітим повітрям, опісля воднем та іншими газами, легшими від повітря. Та це не вдовило людей, бо бальоном було дуже важко керувати.

В минулому, дев'ятнадцятому столітті люди стали поважніше цікавитися цим важливим питанням. Почали виробляти різні крила та літаки, і багато людей переплатило своїм життям спроби літати на них. Та це не знеохочувало інших, а навпаки, додавало завзяття до дальших спроб.

На екрані появилися малюнки та моделі літаків, також портрети людей, що зробили нові винаходи в ділянці літунства.

— Тільки в грудні 1903 року, — продовжував заповідач, — брати Врайт у Північній Америці збудували перший моторовий літак, який піднісся на 120 стіп (40 метрів) та осів на землю, не пошкодивши літуна. Це був величезний осяг. Він доказував, що людина таки може літати. На підставі цієї спроби почалися дальші досліди і коштували вони дуже багато праці й гроша.

В 1907 році збудували перший літак для американської армії з мотором силою 30 моторових коней. Він міг вдержатися в повітрі цілу годину та летів зі швидкістю 42 милі на годину. Цей літак коштував тоді 25.000 доларів, а треба пам'ятати, що тоді долар коштував куди більше, як сьогодні; вдсятеро більше.

Осіною 1911 року викликала величезне захоплення вістка, що літак перелетів 4.231 милю, з Нью Йорку до Каліфорнії. Тривало це 84 дні, бо літак мусів часто приземлюватися, а дорогою не було ще відповідних літовищ.

Коли в 1914 році вибухла перша світова війна, то всі воюючі держави мали вже свої літаки та вживали їх до воєнних дій. Одні літаки виконували розвідчу службу, інші заносили бомби над ворожу територію. Всі вони були озброєні машиновими скорострілами та зводили бої в повітрі.

І знов Андрійко приглядався цим боям на екрані.

— Після війни розвиток літунства пішов дуже швидко. Вже в 1927 році Ліндберг перелетів вперше без зупинки Атлантийський Океан, з Нью Йорку до Парижу. Ця подорож тривала 33 години, 30 хвилин і 29 секунд. А віддаль між Нью Йорком та Парижем — 3.610 миль.

В 1933 році відбулася перша подорож літаком довкруги земної кулі, впродовж сьоми днів, восьми годин і 49 хвилин.

В часі другої світової війни літаки відіграли величезну роль. Ними перевозили військо, воєнні матеріали, ранених із фронту, з них скидали легкопадами вояків у вороже заплілля, а зонайважливіше: бомби. Літаки поважно причинилися до перемоги американців у війні.

Андрійко оглядав власними очима рейди важких літунських з'єднань, бомбардування міст, доріг та військових осередків.

Наприкінці показали ще найновіші літаки, які літають дуже високо, так, що з землі їх нераз не можна й побачити, та літають швидше, як несеться звук! Далі показували найновіший винахід-ракети.

Через них відкрилася людям можливість летіти ще далі — у міжпланетні простори.

Фільм покінчився і Андрійкові здавалося, що він пробудився із дивного сну, що тривав від початку людської культури аж до сьогодні.

З кінової залі перейшли до великої авлі, що в ній стояли цілі літаки, або зменшені їх моделі. Андрійко дуже радів, бо тепер зразу знав, котрий літак коли винайшли, та хто його винайшов.

Андрійко щиро дякував татові за цю прегарну прогулянку, а дорогою додому мріяв про те, як він стане славним конструктором нових кращих літаків і ракет, щоб так прислужитись Україні.

Літак Української Армії в часи Визвольних Змагань, 50 років тому.

ПРОЩАЙТЕ!

Слова: Роман Завадович

Музика: Оксана Тарнавська

Бувайте, пташата, здорові,
Співайте віднині без нас! . . .
Прощайте, квітки у діброві —
Додому, до міста нам час . . .

Гуляли ми лісом і полем,
Метеликів брали в танок —
Тепер із вакацій до школи,
До книжки нас кличе дзвінок.

І знов до науки, до праці
Звертається круто наш шлях,
Та сонячний спогад вакацій
Ще довго цвістиме в серцях.

Мал. Леся Сохор

Бу-вай-те,пта-ша-та,здо-ро-ві,спі-

вай-те від-ни-ні без нас! Про-щай-те,

квіт-ки у діб-ро-ві,- До-до-му, до

міс-та нам час.

Гуцульська церковця Святого Івана Хрестителя в Гантері.

ЛИСТ ДРУГОГО БУРУНДУЧКА

Знаю, знаю, що один бурундучок вже писав одного разу до Вас. Знаю, бо сказала мені про це Мишка-Гризикнижка. Але то був бурундучок із Вовчої Тропи, а я живу не так вже далеко від нього. в Гантері, у горах Кетскілл. Тут познайомився я з мишкою, що приїхала на вакації з сестричкою Лесею. Мишка мені і сказала, що Гантер — буде по-українському „Ловецьке”, а гори Кетскілл — це голландське слово, що значить „Котячий потік”. Я спитав мишку, чи ж

можна так перезивати міста та гори, а мишка пояснила, що колись у давнину все це мало ще якісь інші назви, індіанські, бо колись жили тут правдиві індіани. Потім прийшли голляндці та англійці і дали їм назви своєю мовою. А тепер в Гантері живе так багато українців, а ще більше приїздить туди на вакації, на літо, отже можна назвати це все теж і по-українському. Ну що ж, мишка знає все краще, на те вона працює в редакції „Готуйся”.

А зустрілися ми випадково після Служби Божої у гуцульській церкві в Гантері . . . тобто в Ловецькому. Я вже здавна живу під по-

Мал. Христя Баранська

мостом цієї церковці і нізащо в світі не проміняв би цієї домівки за яку іншу. Тут так чудово пахне дерево: сосна й кедрина, що з неї побудовані стіни, так гарно співають люди кожної неділі! Я запам'ятав собі кілька слів із цих пісень і просив мишку, щоб виписала мені їх на кленовому листку. Бо ж мишка вмів і писати по-українському! То я повісив цей листочок над ліжком у своїй норі і щоранку пригадую собі ці слова: „Боже, вислухай благання, нищить недоля наш край”... Мишка каже, що ці слова дуже важливі, що це така молитва, і коли нозаки співають цю пісню, всі стають на струнко. Та я ж її теж шаную!

І дуже люблю приглядатися, як сходяться українці в неділю до цієї церковці. Багато з них у вишиванках, а особливо гарно виглядають у вишитому одягу діти. І мене, бурундучка, ніхто й пальцем тоді не торкне. Можу собі спокійно бігати трохи не попри самі ноги людей і нічого не боюся!

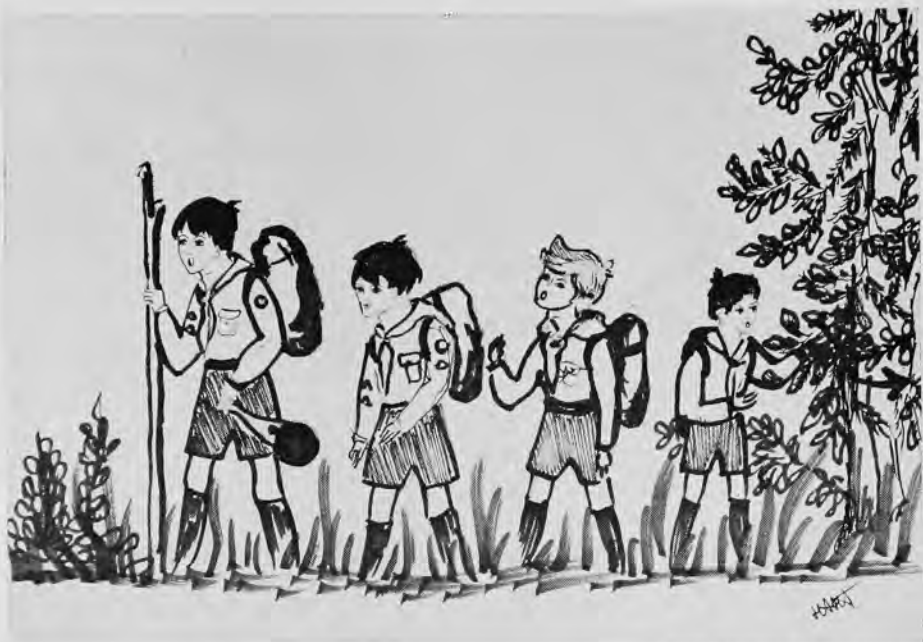
А мишка розказала мені, що церковця ця збудована так само, як колись будували церкви в Україні, в ті часи, коли будували ще з дерева, не з каменю. Будували з трохи тільки обтесаних колод, а не з дощок. Ці колоди зарубували на вуглах, так, що одна входила в другу і так стіни держалися без одного цвяха. Та ще й держалися так міцно, що простояли сотні літ. Звичайно, ця церква Святого Івана Хрестителя в Ловецькому не має ще й десятка років — але її збудували так само, як ці старовинні церковці в Україні, головню у горах Карпатах, щоб завжди згадувати про Україну. Оце мені подобається! Тому нікуди й не думаю рухатися із цієї церковці. І тому хочу написати Вам, читачам „Готуйся”, щоб Ви знали, що хто шанує свої старинні звичаї, того і всі у світі будуть належно шанувати!

Ваш Бурундук Підцерковний

(За бурундука, який ще не вмів писати по-українському, писала під диктат **Мишка-Гризикнижка**).

Мал. Христя Баранська

НОВАЦТВО МАНДРУЄ

(Оксана й Ромко Винницькі поїхали цього року з батьками до Європи. Вони побували в різних країнах та писали листи до „Готуйся”, що вони де базили. Містимо тут кілька найцікавіших листів).

Дорогий Готуйсю!

Хочу написати Тобі, що я довідався, перебуваючи в Голляндії, в місті Роттердамі. Тут згинув тридцять років тому наш вождь Євген Коновалець.

Євген Коновалець був полковником Січових Стрільців у часи Визвольних Змагань 50 років тому. Коли ж большевики забрали Україну, він мусів виїхати в чужину і там створив Українську Військову Організацію, щоб далше боротися за волю України.

Він поселився був у Швайцарії, але большевики намовили швайцарський уряд, щоб не дозволив полковникові Коновальцеві пробувати в їх країні. Коли він був у Роттердамі, його вбив московський шпигун. Цього року припадає саме тридцятиліття дня його смерті.

Дня другого червня цього року відбулася тут жалібна академія, Служба Божа та панахида на кладовищі.

Я стояла біля могили полков-

ника Коновальця. На могилі стоїть пам'ятник із чорного мармуру у формі хреста хоробрости.

Готуйсь!

Новачка **Оксана Винницька**
з Торонто.

**

Дорогий Готуйсю!

Я новак із Торонто, що приїхав до Німеччини на один рік, зі своєю ріднею. Останньої неділі їздили ми до Голляндії, до Роттердаму. Там я був на могилі Євгена Коновальця, де правилася панахида. Євген Коновалець це був український провідник, якого тридцять років тому вбили большевики. Мені розказував мій дідусь, Михайло Лебідь, що Євген Коновалець був його командир.

Посилаю „Готуйсеві” пропам'ятну стрічку, яку я там дістав.

Полковник Євген Коновалець.

Готуйсь!

Новак **Роман Винницький**,
з роя „Іжак”

(Стрічка ця синя й жовта, немов частинка українського прапора. На ній срібний хрест хоробрости і напис: „Євген Коновалець, Роттердам 1938-1968”).

**

Дорогий „Готуйсю”!

Хотіла б я розказати Тобі дещо про місто Одензе в Данії. Там стоїть і досі хатка славного дитячого письменника Ганса Христиана Андерсена. Хатка ця при вузькій вулиці старого міста і нам було спершу важко її віднайти. Тепер міська управа перетворила цю хатку в музей, додаючи ще один будинок. В цьому музеї ми завважили щось дуже цікаве. На другому поверсі була збірка книжок Андерсена, перекладених на різні мови. Поміж ними було і дві українські книжки. Одна — це казки в перекладі Оксани Іваненко, видані в Києві 1955 року. Друга це була казка „Палюшечка”, видання „Домашньої бібліотеки школяря” з 1952 року. Під цими книжечками був напис поданському „Українск”.

Поздоровляю — Готуйсь!

Новачка **Оксана Винницька**
з роя „Незабудьки”.

**

Новаци **Орест і Юрко Дейчаківські** мали щастя, що їздили цього року з мамою аж в Україну. Юрко описав нам цю свою подорож:

Дорогий „Готуйся“!

Я приїхав недавно з України і хочу написати до новацтва. Мені подобалася столиця України Київ. Там дуже багато зелені, парків, старих і нових будинків. Найкраща вулиця Хрещатик широка і обсаджена двома рядами каштанів. На вулицях Києва ми чули більше російської мови, хоч люди говорили до нас українською мовою, коли ми не розуміли їх по-російському. З Володимирської Гірки чудовий вид на Дніпро, острів Труханів та дільницю міста — Поділ. Цей вид прикрашує пам'ятник князеві Володимирові Великому, що стоїть над самим Дніпром. По другій стороні Дніпра є пляж, де ми купалися й пливали. Ми відвідали собор святої Софії, монастир Печерську Лавру, були в її підземеллях, де бачили мощі святих та літописця Нестора, що жив у цій Лаврі у княжі часи. Були ми теж в українському оперному театрі на виступі балету. Другого дня ми поїхали Дніпром до Канева. Ми понесли квіти на могилу Тараса. На могилі нема хреста, тільки високий пам'ятник. Ми були в музеї Тараса Шевченка та бачили там образ його могили, як вона виглядала колись — і там був хрест. Ми бігали по лісі й познайомилися з катівськими хлопцями. В Києві ми відвідали теж могилу Лесі Українки, славної нашої поетки, університет та бібліотеку.

Юрко й Орест на Київських горах. За ними видно міст на Дніпрі й пам'ятник князеві Володимирові Великому.

Всі люди хвалили мене й мого брата та допитувалися, де ми навчилися говорити по-українському.

Опісля ми полетіли до Львова і там зустрінули нашу рідню. Ми були теж у місті Івано-Франківському на Підкарпатті та в селі Ямниці. Ми купалися в річці Вистриці. У Львові ми бачили ціле місто з Високого Замку. Ми відвідали собор святого Юра та історичний музей де мали нагоду оглядати правдиву козацьку зброю. Львів — дуже цікаве місто, бо має багато старинних будівель, особливо довкруги площі Ринок. У Львові я грав копаного м'яча з львівськими хлопцями. Вони були дуже приятельські і говорили українською мовою.

Ми повернулися на один день до Києва і звідтіля полетіли до Відня. Я був теж в Італії, у Венеції та в Римі, де бачив Український Католицький Університет та Малу Семінарію, де вчать українські хлопці. Мені шкода, що мусів так скоро покидати Україну; я хотів би знов поїхати туди.

Готуйсь!

Юрій Дейчакізьський

П. С. Я належу до гнізда новаків „Карпатські птиці” у Клівленді. Я відбув якраз свій шостий новацький табір на оселі „Писаний Камінь”.

(Ви, Нозаки, добре знаєте, що Україна в большевицькій неволі. Большевики вивозять багато українців у далекі, гужі землі, а насилають в Україну багато сзюїх, москалів. Тому й так багато гужи московської російської мови по наших містах. Але українці таки говорять своєю мовою. Як багите, Орест і Юрко порозумівалися по-українському зі своїми однолітками, а всі українці раділи, що хлопці, які народилися поза Україною — таки сзюю мозу знають!).

***

Юра

ЧУДОВИЙ „ПІКНІК Е ВІРУ”

(Наше новацтво живе та новакує в усьому світі, теж і в Австралії. Про це знають всі гитагі „Готуйся”, бо новацтво з Австралії вже нераз прислало нам свої дописи та світлини. В Австралії живуть теж ще дуже мало цивілізовані племена тубільців. Їх звигаї та життя дуже цікаві. Тому хогемо розказати тут про забаву дітей із такого дикого племені. Написав нам про неї пластун-сенйор Я. Булка, що живе в Австралії).

Недалеко від християнської місії Ернабелла в Північній Австралії, серед племені тубільців Пінтянтятяра знаходиться скелисте ложе ріки Ваміката, у гірському пасмі Мугрейв Ранджес.

Малі тубільченята називають теж „Ваміката” червону скелясту гору на низині перед цим пасмом. Тому, коли появилися поміж ними

Австралійські тубільчєнята при своїй ватрі.

мандрівник Фил Воллес, вони почали прокати його, щоб узєв їх на свої вантажні авта та повіз туди на прогулянку.

— „Ваміката талі пулька” — Ваміката — велика піскова гора!
— казали вони.

— „Віру, віру мулята” — Чудова, пречудова!

— „Пулї пулька тюта!” — Великі скелі, багато скель!

— „Май віру Ваміката”! — Багато доброї чагарникової їжі на Вамікаті!

— „Пікнік є віру!” — Буде чудова прогулянка!

Врешті ці діти діждалися своєї чудової прогулянки. Вже в сьомій годині ранку стали громадитися діти над потоком, хоч ранок був дуже холодний. Виходили вони зі своїх хат, чи радше повіток, обвішаних сухою травою „спініфекс”, поодинокі та цілими гуртами. Деякі були завинені в покривала, інші таки без одежі. Хоч багато з них тремтіло від холоду, всі сміялися, щебетали, мов згряя пташат, і дуже гарно співали. Росм обїєли вантажні авта. Раділи, коли авта під-

кидали їх на вибоїстій дорозі. Вони запримічували все і все радувало їх: кожна дика квітка, кожна гарна птичка.

Ще авта добре не задержалися біля піскової гори, коли діти вже заметушилися і з криком кинулися навипередки до своєї улюбленої „талі пулька”. Вони розважалися по-своєму: вилазили на верх гори, бігли, повзли або котилися з неї вниз. Інші котили каміння, але так справно, щоб не пошкодити ним нікого з інших дітей. Старші хлопці помагали малцям карабкатися на гору. Їм здавалося, що білі люди — їх гості, а вони — господарі. Брали їх за руки, обводили по горі, показували їм різні цікаві місця.

Набавившись доскочу, стали збирати, прадідівським звичаєм, їжу, якої білі ніяк не зуміли б знайти. Більші хлопці ганялися за кріликами, перескакуючи зручно колючу, суху траву, то знов викопували ящірок. Знаходили дикі помідори „кампаропля”, червоні солодкі ягоди, що живуть паразитами на інших рослинах, малі цибулини „тюмната” та особливу лакоминку: личинки „вітчеті”. Ці личинки вони печуть у попелі яких 5 хвилин, і тоді вони мають смак картоплі з яйцями. А живуть ці личинки в різному корінні. Дівчатка за старим звичаєм тубільців, збирали дрова на ватру, щоб спекти паляниці з розтертого зерна трави-спініфексу та шматки баранячого м'яса, покраяні на їх, тубільчий спосіб.

Від головного вогню діти запалили собі багато вогників та пекли на них свою добич. Навіть найменше з них розпалювало собі свій вогник.

Коли дівтора з'їла печене м'ясо та поділилася паляницями й яблуками (яблук дали їм у місії), розсіялася знов по долині й по червоній горі, шукаючи ягід і цибулини. Здавалося, що ніяк буде їх збирати до виїзду. Одначе, коли цей чудовий, повний вражіннь день добігав до кінця і сонце стало хилитися до заходу, діти самі повернулися до вантажників. Повернулися без непорозумінь, незгоди чи неладу. Ніодної дитини не бракувало, ніодної не треба було кликати.

Щасливі й усміхнені діти обсіли роєм вози, які рушили в поворотну дорогу. Співи почалися знову. Справді, діти мали того дня чудову прогулянку — „пікнік е віру”.

Я. Булка

ЛИСТ ЗАЙЧИКА-ПЕТРУСА ДО МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ

Дорога Мишко!

Щиро дякую Тобі за листа! Ти так зацікавила мене тою несподіванкою на таборі, що не можу вже дочекатися червненого числа, щоб довідатися, що це таке. (Це була книжечка-мальованка „Новацький табір”, що її Ви всі вже певно маєте. Якщо ні — можна її ще замовити в Адміністрації „Готуйся”. — Примітка редакції).

Знаєш, Мишко, я мушу зрадити Тобі теж одну цікаву новину. Про неї вже знають всі тут кругом, тому хочу й Тобі про неї написати. Тепер будують у нашому таборі ще один курінь, тільки для самих новаків. Я був би дуже щасливий, якби мені повезло дістатися цього року до того куреня. Та на наступне літо я вже дістануся туди напевно. Цього літа я буду дуже зайнятий, бо передаю табір під опіку наймолодшому „командантові” Адеві Стасюкові із Боффало, який буде таборувати цього року вперше, зі своїми старшими братами та з батьками. Крім Адя приїде ще й решта „славного товариства”, що необхідне до успішного таборування. Може декого із них знаєш? Це Мироньо Хомяк і Андрійко Бабюк з Рочестеру, Лідуня Цьолко з Боффало та Наталочка Відюк із Гамільтону з Канади. Може і ще хтось із наймолодших таборувиків, бо нам треба добрих помічників... з батьками.

Знаєш, Мишко, є така пословиця, що хто приїде тільки раз на Новий Сокіл, вже ніколи не відірветься від нього. Якась невидима сила притягає дітей на Новий Сокіл. Може тому, що табір такий гарний та що в ньому діється завжди так багато цікавого. Та про це сама переконаєшся, коли прийдеш. Кому любе таборування, той дуже щасливий на Новому Соколі!

Жду Тебе в таборі! Будь здорова, Мишко!
Готуйсь!

Твій Зайчик-Петрусь

СТІННІ ГАЗЕТИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКОЇ ШКОЛИ В ТОРОНТО

Дорога Редакціє!

Я хочу розказати всім читачам „Готуйся” про наші стінні газетки. Може вони теж заведуть у своїх школах газетки, якщо їх ще не мають.

У Школі Святого Миколая є дві стінні газетки. Газетка для старших кляс називається „Дзвіночок”, а для нижчих „Віночок”. До „Дзвіночка” дописують учні п'ятої та шостої кляси. Редакційна колегія поміщує в газетці дописи і вірші учнів, як теж малюнки та загадки, які учні розгадують. Газетка „Дзвіночок” виходить кожного місяця. В її редакційній колегії є учні п'ятої „А” кляси: Ліда Гнатейко, Марія Перун і Мирон Цибульський.

„Віночок” читають учні нижчих кляс. Її редагують учні четвертої кляси з їх учительною панею О. Ковалик. До „Віночка” дописують учні про річниці та свята, які припадають того місяця. До кожного числа надходить

біля тридцяти дописів. Ці дописи приліплюємо на дошці. Всі цікавляться нашими газетками, rado читають і дописують до них.

Мирон Цибульський, учень п'ятої „А” кляси, гніздо: „Звірі Чорногори”, рій: „Рисі”.

Дорогий „Готуйся”!

Прошу надрукувати на Ваших сторінках мого листа про нашу школу.

Я — новачка і ходжу до Свято-Миколаївської Рідної Школи в Торонто. Наша школа нова й досить велика. Школу побудував отець доктор Богдан Липський. До школи ходить 400 учнів. Наука в нашій школі відбувається три рази в тиждні, по дві години денно. В школі вчить 16 учителів. Директор нашої школи — пан Михайло Федак. Моя вчителька називається пані Ярослава Ломага. При нашій школі є велика бібліотека. Учні змагаються, хто прочитає найбільше книжок. Тому ми читаємо багато книжок та пишемо багато змістів із них. Перша кляса ще не читає книжок, бо вони щойно кінчають вивчати абетку. Я теж змагаюся в читанні українських книжок та пишу змісти з них, бо хочу одержати нагороду при кінці року. Належу до „Гуртка плекання рідної мови” при нашій школі.

Готуйсь!

Христина Вінтоняк, друга кляса.

Дорогий „Готуйся”!

В місяці травні цього року відбулося спільне пластове Свячене у нашій пластовій станиці в Йонкерсі. Крім пластової молоді взяло участь у Свяченому теж і старше громадянство. На цьому гарному святі була теж окрема програма, що її приявні нагороджували щедро оплесками. Мені приємно переслати світлини з цього свята, що їх придбала новачка Марійка-Марта Гніздовська. На

одній зі світлин бачите наші рої: новачок „Незабудьки” та новаків „Бобри”, обидва із близького до Йонкерсу-Бронксу. На цій світлині ми виводимо гагілки під проводом нашої незаступимої сестрички Слави Рудницької. На другій світлині ми всі стоїмо з нашою сестричкою Славою. В другому ряді стоять: Марійка-Марта Гніздовська, Марта Іванчишин, Ляриса Стасів, Надя Миськів та новаки Орест Гонко і Роман Іванчишин.

Дорогий „Готуйся”! Ми хочемо заохотити всіх новачок та но-

ваків, щоб вивчали теж по інших станицях українські звичаї так, як ми це робимо!

Новачка-Юне Орля
Надя Миськів

Дорогий „Готуйся”!

Дня 17 березня цього року відбулося в нашій пластовій станиці у Філядельфії свято нашого гнізда „Перелетні птички” в честь Тараса Шевченка. Рої „Журавлі” та „Чайки” слухали, як сестричка Ярка розказувала про Тараса Шевченка. Ми співали пісні про нашого великого поета та виголошували його вірші. Наш рій поставив у цій програмі точку, в якій показував сцени із життя Тараса Шевченка та славив його заслуги для України. На цьому святі нам мило пройшов час і ми навчилися багато про Тараса Шевченка, чого ми досі ще не знали.

Новачка Таля Завадівська,
рій „Журавлі”.

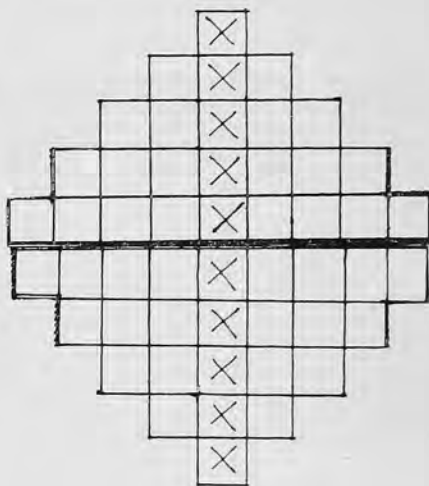

ХРЕСТИКІВКА

Поземі слова, починаючи з горішнього рядка:

- 1) Буква, що на неї починається ім'я славного галицько-волинського князя, батька короля Данила.
- 2) Солодка речовина, що її складають бджоли.
- 3) Назва одного із порогів на Дніпрі, де стояла велика твердиня.
- 4) Назва лікувальної місцевини у Карпатах, на самому заході України. Означає теж назву місця, звідкіля беруть воду.

- 5) Що треба зробити із кожною загадкою?
- 6) Прізвище славного запорізького кошового, що вславився походами на турків.
- 7) Ім'я козака Поповича, що про нього постала слава козацька пісня-дума.
- 8) Інакше: кайдани.

- 9) Дівоче ім'я. Так називалася слава українська княгиня-свята.
- 10) Буква, що з неї починається ім'я одного з перших київських князів. Цим іменем названа могила-парк біля Києва.

Букви читані згори вниз у середньому рядку дадуть назву установи, до якої повинні вписатися новачки з початком шкільного року.

ЯК НОВАКИ КУПУВАЛИ КНИЖЕЧКИ?

У таборівій крамниці можна було купити такі книжки:

„Орися” Пантелеймона Куліша за 25 центів.

„Новацький табір” — мальованку за 50 центів.

„Медовий Телесик” Романа Завадовича за 40 центів.

„Абетка” з малюнками Петра Холодного за 60 центів.

„Хлопці з зеленого бору” Роляника за 1 доляра.

„Ілля Муромець” Миколи Погідного за 1 доляра 50 центів.

Юрко, Славко і Костик дістали від батьків у день відвідин кожен по 3 доляри і зараз же побігли до крамнички, купувати книжки. За своїх три доляри Юрко купив чотири книжки, Славко п'ять книжок і Костик три. Скажіть, які книжки купив кожен із них? А чи Ви їх теж вже маєте?

Ніна Мудрик-Мриц:

ПЕРША СТИЙКА

Найменшенький в рої — Тарас
Пішов на стійку перший раз
І хоч не знає він тривоги,
Тремтіли трішки в нього ноги.

Стояв уважно, хоч до сліз
По спині холодок поліз,
Хоч темряву посіяв вечір
А в ній страшні ввижались речі.

Похвалялись братчик пластунам:
— „Стояв Тарас на стійці сам!”
Тарасик заперечив: — „Ні,
Та ж равлик помагав мені!”

Рій "Зоретлавіці"
У просторах треба мати

РАДІОВИЙ АПАРАТ

-и,

Ще й -и мусять бути,
Щоб вістки усі почути.

АНТЕНА

РАДІО

вже в них готове,

Марки "Українська мова",
Добра марка мусять бути,
Щоб сигнали всі почути!

А сигнали: "Прошу дуже,"
"Дякую," "Спасибіг, друже,"

"Перепрошую" / як треба!/-
Їх почуєш, хог із неба!